

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 453

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Tasarısı ve Zonguldak Milletvekili İsa Vardal'ın, Ereğli Maden Havzasında Bulunan Taşınmazların Medenî Kanun Hükmüne Göre İktisabına Dair Kanun Teklifi ile Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve 3 Arkadaşının; Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret; Adalet Komisyonları Raporları (1/759; 2/329; 2/343)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K. K. Gn. Md.
18/101-1993/03416

9.4.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.4.1986 tarihinde kararlaştırılan «Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

İ. Kaya Erdem
Başbakanvekili

GENEL GEREKÇE

17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye (Sadaret Tezkeresi) ile kömür havzası (hava-i Fahmiye) sınırları içerisinde kalan taşınmaz malların, kazandırıcı zamanasını yolu ile iktisabı önlenmiştir. Bu tezkere ile sözü geçen arazinin bir haritasının yapılması hükmü getirilmiştir. Ancak bu tezkerede bahse konu harita yapılamamış, Ereğli kömür havzasının sınırını gösteren 1295 günlü Bahriye Nezareti haritası ile iktifa edilmiştir. Haritada kömür madeni alanı oldukça geniş tutulmuş, Zonguldak merkez ilçesi ile Ereğli, Bartın, Çaycuma, Kurucaşile ilçelerinin tamamı, Devrek, Ulus ve Karabük ilçelerinin bir kısmı harita kapsamı içine alınmıştır.

Yargıtay 10.6.1953 gün ve 6/5 sayılı içtihadı birleştirme kararı ile Tezkere-i Samiyye'nin halen geçerli olduğunu, bu tezkerenin konusunu oluşturan taşınmaz malların özel hukuk alanından çıkarıp, kamu malları arasında dahil ettiğini, bu nedenle de Ereğli Kömür Bölgesindeki taşınmaz malların kazandırıcı zamanasını yoluyla iktisap edilemeyeceğini kabul etmiştir.

Yine Ereğli Kömür İşletme Müessesesinin taşkömürü sahasını belirleyen 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı Kararnamede mevcuttur.

Anayasa Mahkemesinin 25.3.1963 gün ve 963/28-66 sayılı kararında Tezkere-i Samiyyenin Kanun hükmünde olmaması nedeniyle işin esasının incelenmesine mahal olmadığına karar vermiştir.

İktisap yasağındaki son aşamayı 10.10.1983 gün ve 96 sayılı Türkiye Taşkömürü Kurumu Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname oluşturmuştur. Sözü geçen KHK'nin 14 üncü maddesine göre 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile belirlenen ve bilahare 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile genişletilen saha kömür havzasına tahsis edilerek kamu malı haline getirilmiştir hükmünü muhtevirdir. Böylece de iktisap yasağı hem kanunî bir hükme dayandırılmış hem de Tezkere-i Samiyye ile belirlenen sınırlara oranla daha geniş bir alanda uygulamaya başlanmıştır. Taşkömürü Kurumu Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmış ve taşkömürü havzası bakımından eski durum avdet etmiştir.

Tezkere-i Samiyye kazanılmış hakları saklı tutmuştur. Bu bakımdan 17 Ocak 1326 gününden önce 10 yıllık hakkı karar gerçekleşmiş zilyedi lehine tescil kararı verilebilmektedir. Bunun için de kazanılmış haklara tanıklık edecek kişiler en az Tezkere-i Samiyye günü olan 17 Ocak 1326 dan 10 yıl önce, 1316 yılında başlayan zilyetliği bilebilecek yaşta olmalıdırlar. Zamanla bu yaşı kişilerin vefatları nedeniyle 1316 yılında başlayan zilyetliği bilebilecek yaşta tanık bulabilme imkânsızlığı ile karşı karşıya kalınmaktadır.

Mevcut düzenleme ve uygulama yukarıda açıklandığı şekilde olmasına rağmen bu bölgede halen mevcut olan fiilî bir durumun bulunduğu ve bu fiilî durumun çözüm bekleyen pek çok hukukî sorunları ortaya çıkardığı da bir gerçektir. Bu da Tezkere-i Samiyyenin çıkarıldığı 17 Ocak 1326 tarihinden bu yana taşınmaz mallara nizasız fasılasız zilyet bulunup da bu yerlerin tapusunu alamayan hak sahiplerinin bundan mütevellit uğradıkları haksızlıklardır. 17 Ocak 1326 (1910) tarihinden bu yana tezkerede belirtilen il ve ilçelerin yerleşim alanları genişlemiş, yeni yerleşim sahaları, yeni mahalleler meydana gelmiştir. Bunun tabii neticesi olarak da yapılaşma da aynı şekilde ilerlemiştir, binlerce vatandaş arzun üzerinde bina, tesis ve benzeri muhtesata sahip bulunmakta ve halen bunları tasarruf etmektedir. Zilyetlikleri tezkerenin çıkarılma tarihi olan 1910 senesinden 10 sene öncesine dayalı olanlar zilyet buldukları yerlerin tapularını Yargıtayın belirlediği şartların tahakkuku halinde alabilmekte bunun yanında 1910 senesinden günümüze kadar zilyet ve mutasarrıf bulunanlar ise zilyetliğe dayalı iktisap hakkından mahrum bulunmaktadırlar. Bu durum kömür havzası adı verilen bu bölgede çelişkili durumlar yaratmakta, bazen birbirine bitişik bulunan taşınmaz mallardan zilyetlik süreleri az farklı olmasına rağmen birinin tapusu verilebilmekte, diğer zilyedin ise bu Tezkere ve daha sonra çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararı karşısında tapu alma imkânı bulunmamaktadır. Böyle olunca yıllardır taşınmaza zilyet bulunan kişilerin bu yerlerini başkalarına resmen devir ve temlik etmeleri de mümkün olamamaktadır. Madenlerin Devlete ait olması, Maden Kanunu hükümlerinin saklı tutulması kaydı ile Medenî Kanundaki ve Tapulama ve Kadastro kanunlarındaki müruru zaman hükümlerine göre zilyet bulunup da yukarıda arz ve izah olunan mani sebeplerle bu yeri adına tescil ettiremeyen ve mağdur olan vatandaşların, bu mağduriyetlerinin önlenmesi bakımından işbu Kanun Tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ereğli Maden Havzasında bulunan taşınmazları Medenî Kanun hükümlerine göre iktisabına dair hazırlanan kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereği için saygı ile arz olunur.

3 . 4 . 1986

İsa Vardal
Zonguldak

GENEL GEREKÇE

17 Ocak 1326 (1910) gün ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye'ye istinaden çizilen ve bilahara 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle genişletilen harita hudutları içerisinde bulunan taşınmazların Tezkere-i Samiyye hükümlerine göre zilyetlikle iktisabı mümkün değildir. Tezkere-i Samiyye'nin çıkarılmasının amacı; Havza'da taşkömürü bulunması nedeni ile devletin taşkömürünü rahatça çıkarabilmesini temin etmek için havzaya yerleşimi önlemek amacı güdülmüştür. O nedenle 1326 tarihinden on yıl evveline dayanmayan tapu kayıtları ile zilyetlik hükümlerine istinaden mülkiyet hakkı tesis edilmesi mümkün değildir. 17 Ocak 1326 tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye'nin çıkarılış amacı o zaman için belki geçerli sayılabilir ise de; Devlet bu tezkere ile belirlenen Havza içindeki yerleşmeyi önlemeye matuf kanunî önlemler almamış ve dolayısıyla yerleşmeyi önleyememiş ve bizzat kendisi resmî daireleri yapmak, yerleşim alanlarına gerekli hizmetleri götürmek suretiyle kararnameye aykırı hareket etmiştir.

Aslında 1326 tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye Şûrayı Devlet (Danıştay) kararına dayanan sadaret tezkeresi (Başbakanlık yazısı) mahiyetindedir ve bir kanun değildir. Buna rağmen maalesef Cumhuriyet döneminde bu tezkere kanun yerine konulmuş ve yukarıda açıklandığı üzere Medenî Kanun hükümlerine göre mülkiyet hakkını kısıtlamıştır.

Bugün havza içinde yoğun bir yapılaşma mevcut olup bu yapılarda yaklaşık sadece Zonguldak İli sınırları içerisinde bir buçuk milyon insan yaşamakta ve vatandaşlar ilerisinin ne olacağını bilmediklerinden tedirgin vaziyette bu çarpıklığın giderilmesini devletten beklemektedir.

Aslında, Tezkere-i Samiyye'ye göre 1326 (1910) tarihinden sonra Havza içerisinde tapu kaydı tesis edilmesi mümkün olmadığı halde Hazine, Belediyeler, İl Özel İdareler, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ve belediyeler vasıtasıyla bazı vatandaşlar adına tapu kayıtları tesis edilmiş ancak vatandaşın çoğunluğu yıllarca tasarruf ettikleri taşınmazların mülkiyetini iktisap edememişlerdir. Devlet, bu vatandaşlara karşı Tezkere-i Samiyye'yi daima demokles'in kılıcı gibi kullanmıştır.

Bu teklifle, bir kanun mahiyetinde olmadığı ve bu durum Anayasa Mahkemesinin 25.3.1963 gün ve 963/28 esas 963/66 sayılı kararı ile de tespit edilen Sadaret Tezkeresi (Başbakanlık yazısı) ile mülkiyet hakkının sınırlandırılmasını ortadan kaldırmayı amaçlamış bulunmaktayız.

Vatandaşın yıllarca tasarruf ettiği taşınmazları Medenî Kanun hükümlerine göre iktisap edip istediği şekilde tasarruf edebilmesini temin ve diğer taraftan Devletin taşkömürü çıkarmasını zorlaştırmamak amacı ile arzın altındaki madenlerin Maden Kanununa göre Devlete aidiyetini kabul ederek alınacak tapulara halen mevcut tapularda olduğu gibi şerh vermek gerekmiş ve bu konuda gerekli düzenleme yapılmıştır.

Havzanın; taşkömürü, demir, çelik, kâğıt, orman ürünlerine diğer irili ufaklı sanayisi ile Türkiye'nin yıllık millî hasılasına olan takriben % 7'lik katkısı düşünüldüğünde, burada yaşayan ve en iyi hayat şartlarına layık olan insanlarımızın yaşantılarını ve haklarını tanımak ve gerçekleştirmek başta devletin olmak üzere hepimizin görevidir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Genel gerekçede de açıklandığı üzere bu madde ile, 17 Ocak 1326 (1910) gün ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye istinaden çizilen ve bilahara Bakanlar Kurulunun 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı kararnamesi ile genişletilen harita hudutları içerisinde kalan taşınmazların Medenî Kanun hükümlerine göre iktisabını sağlamak, amacı güdülmüştür.

Madde 2. — Bu madde ile; arzın altındaki madenlerin, Maden Kanunu hükümlerine göre, devlete aidiyeti kabul edilmiş ve şahısların sadece arzın üstüne malik olacakları esası getirilmiştir.

Madde 3. — Bu madde ile 17 Ocak 1326 gün ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 4. — Yürürlük maddesidir.

Madde 5. — Uygulama maddesidir.

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ İSA VARDAL'IN TEKLİFİ

Ereğli Maden Havzasında Bulunan Taşınmazların Medenî Kanun Hükümlerine Göre İktisabına Dair Kanun Teklifi

Taşınmazların iktisabı

MADDE 1. — 17 Ocak 1326 gün ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye'ye (Sadaret Tezkeresine) istinaden çizilen ve bilahara Bakanlar Kurulunun 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı Kararnamesi ile genişletilen harita hudutları içerisinde kalan taşınmazların mülkiyeti Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre iktisap edilebilir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce kazanılmış haklar saklıdır.

Madenler hakkında uygulanacak hükümler

MADDE 2. — Bu sahalarda içinde tesciline karar verilen arzın altındaki madenler hakkında 4.6.1985 gün ve 3213 sayılı Maden Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 3. — 17 Ocak 1326 gün ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye, 5.2.1958 gün ve 4/9925 sayılı Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T.B.M.M. Anavatan Partisi

Grup Başkanlığı

Tarih : 13.5.1986

Sayı : 11-86/161

8.5.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Teklifi ilişikte sunulmuştur. Gereğini müsaadelerinize arz ederim. Saygılarımla.

Veysel Atasoy
Zonguldak Milletvekili

Perteve Aşçıoğlu
Zonguldak Milletvekili

Engin Cansızoğlu
Zonguldak Milletvekili

Rıza Öner Çakan
Zonguldak Milletvekili

GENEL GERBKÇE

17 Ocak 1326 (1910 tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye (Sadaret Tezkeresi) ile kömür havzası (Havza-i Fahmiye) sınırları içerisinde kalan taşınmaz malların, özel mülkiyete konu olması önlenmiştir.

Yargıtay 10.6.1953 gün ve 6/7 sayılı İçtihadı birleştirme kararı ile Tezkere-i Samiyye'nin halen geçerli olduğunu, bu tezkerenin konusunu teşkil eden taşınmaz malların özel hukuk alanından çıkarıldığını, kamu malları arasına dahil edildiğini, bu sebeple de Ereğli Kömür Bölgesindeki gayrimenkullerin kazandırıcı zaman aşımı yoluyla iktisap edilemeyeceğini kabul etmiştir.

Tezkere-i Samiyye kazanılmış hakları saklı tutmuştur. Bu bakımdan 17 Ocak 1326 gününden önce 10 yıllık hakkı karar gerçekleşmiş zilyedi lehine tescil kararı verilebilmektedir. Bunlar dışında kalan ve uzun yıllardır taşınmaz mala zilyet bulunanlar ise bu yerleri için tescil davası açamamaktadırlar. Hukukî durum böyle olmakla beraber halen bölgede bu sahalar üzerinde büyük yerleşim yerleri teşekkül etmiş bulunmakta ve bu yerlerin hak sahipleri adına tescil edilememesi sebebiyle bir çok hukukî sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlara bir çözüm getirmek ve Türk Kanunu Medenisi, Tapulama Kanunu ve Kadastro kanunlarındaki müruru zaman hükümlerine göre zilyet bulunup da yukarıda açıklanan sebeplerle bu yerleri adlarına tescil ettirmeyen hak sahiplerinin bu mağduriyetlerinin önlenmesi gayesi ile bu teklif hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu Kanunun amacı 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile sınırları tayin olunan ve 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla hudutları daha da genişletilen taş-kömürü havzası dahilinde kalan taşınmaz malların hak sahipleri adına tesciline imkân sağlamaktır.

Madde 2. — Bu maddede taşınmaz malın hak sahibi adına hangi şartlar dahilinde kayıt ve tescil olunacağı belirlenmiştir. Taşınmaz mala zilyet bulunanlar, Türk Kanunu Medenisinin, Tapulama Kanununun ve Kadastro ve Tapu Tahriri Kanununun taşınmaz mal iktisabına dair hükümleri muvacehesinde taşınmaz malların adlarına tescilini sağlayabileceklerdir.

Kömür havzasında Tezkere-i Samiyye'ye istinaden Hazine adına tescil edilmiş yerler mevcut bulunmaktadır. Bu yerlere yıllardır zilyet ve mutasarrıf bulunan hak sahiplerinin de haklarının zayi olmaması bakımından maddenin ikinci fıkrası düzenlenmiştir. Böylece aynı şartları haiz olup da Tezkere-i Samiyye'nin uygulanması sebebiyle zorunlu olarak Hazine adına tescil edilen taşınmaz mallar üzerinde zilyet olanlar ile tescil dışı kalmış yerlerdeki hak sahipleri arasındaki eşitsizlik giderilmiş olacaktır. Orman Kadastro su nedeniyle Hazine adına tescilli yapılan yerler ormanların özelliği itibarıyla bu fıkra kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu gibi yerlerde Orman mevzuatının uygulanacağı muhakkaktır.

Maddenin ikinci fıkrası ile zilyetlere yeni bir hak ve imkân bahşedildiği için 766 sayılı Tapulama Kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının uygulanması söz konusu olmayacaktır. Yani 10 yıllık sukutu hak müddeti bu maddenin uygulanmasında nazara alınmayacaktır.

Bu Kanun hükümlerine göre, yapılacak tespit ve tescillerde zilyetlik sürelerinin hesabında hak sahiplerinin kanunlara uygun olarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki zilyetlikleri nazara alınacağı gibi, bu kanunun yürürlüğünden sonra doğacak zilyetlikleri de dikkate alınacaktır.

Yargıtay içtihatları da göz önünde bulundurularak tescil ilamlarında veya kadastro tespitlerinde arzın altında bulunan madenlerin Devlete ait olduğunun teyidi uygun görülmüştür.

3213 sayılı Maden Kanununun «Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, içinde buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir.» yolundaki 4 üncü madde hükmü mahfuz tutulmuştur.

Madde 3. — Maddede adlarına tescil ve tespit yapılan mal sahiplerinin madenler üzerinde herhangi bir hak iddia edemeyecekleri tespit olunmuştur. Bu, Anayasanın 168 inci maddesindeki «Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufundadır» hükmü gereğidir. Kömür Havzasındaki madenlerin aranması, işletilmesi ve muhafazasında kamu yararının mevcudiyeti ve önemi nazara alınmıştır. Burada fertlerin mülkiyet haklarının kısmen kısıtlanmasında madenlerin Devlete ait olduğu ilkesi göz önünde bulundurulmuştur. Bu Kanun ile fertlere sağladığı mülkiyet hakkı nedeniyle Devletin gösterdiği fedakârlık nazara alınarak fertlerin de Devletten bir hak talep etmelerinin doğru olmayacağı düşünülüp fertlerin haklarında da ölçülü ve hukuka dayalı kısıtlamalar getirilmiştir. Yani buradaki mülkiyet hakkının kısıtlanması Anayasamızın 35 inci maddesinde yer alan kamu yararına dayalı bir kısıtlamadır. İşte bu nedenledir ki, bu kanuna göre hak iktisap edecek fertlerin tazminat istemeleri hakkaniyete uygun görülmemiştir. Amaç maddesinde de belirtildiği üzere kanunun amacı hak sahibi vatandaşların taşınmaz mallarını tesciline imkân sağlamaktır. Fertlerin mağduriyetini giderirken Devletinde menfaatlerini göz önünde bulundurmamak mecburiyeti bulunduğu bir gerçektir. Hal böyle olunca halen kömür havzasında faaliyetlerini sürdüren ve kamu hizmeti gören Türkiye Taşkömürü Kurumunun bu faaliyetlerini idame ettirebilmesi için iş ve emniyet sahaları ve bu sahaların uzantılarında bulunan her türlü yer altı ve yer üstü tesislerinin de aynen muhafazasında zaruret bulunmaktadır. Bu sebeplerdir ki, bu tesislerin muhafazasına dair de düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca Kurumun maden işletmeciliği nedeni ile tazminat ödeme durumunda kalması halinde halen miktarı milyarları bulunan bir ödeme ile karşı karşıya kalması durumu meydana gelecektir. Bu ise sermayesi nazara alındığında kurumun hayatının devamına engel olabilecektir. Yukarıda da belirtildiği vechile kamu yararı nedeniyle fertlerin tazminat talep edememeleri zarureti karşısında maddedeki düzenleme yapılmıştır.

Madde 4. — Bu Kanunun yürürlüğünden önce Türk Kanunu Medenisi, Tapulama Kanunu, Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunlarına göre dava açıp da arazilerinin Tezkere-i Samiyye hudutları dahilinde kalması sebebiyle veya başka nedenlerle davaları reddolunanlara eşitlik ilkesi nazara alınarak yeniden hak talep etmeleri temin olunmuştur. Bu suretle evvelce dava açmış olan kişilerle daha sonra dava açacak olan kişiler arasında müsavat sağlamıştır.

Madde 5. — Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği maddede belirtilmiştir.

Madde 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği hükme bağlanmıştır.

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ BERTEV AŞCIOĞLU VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Teklifi

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile hudutları tayin olunan ve 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla önceki hudutları genişletilen taşkömürü havzasında bulunan taşınmaz malların zilyetleri adına tesciline imkân sağlamaktır.

Tescil şartı

MADDE 2. — 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile hudutları belirlenen ve 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile hudutları genişletilen taşkömürü havzası dahilindeki taşınmaz mallar, 743 sayılı Türk Kanunu Medeni'sinin, 28.6.1966 tarih ve 766 sayılı Tapulama Kanununun, 15.12.1934 tarih ve 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanununun taşınmaz mal mülkiyetinin iktisabına dair hükümleri dahilinde zilyetleri adına tespit ve tescil edilir.

17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye'ye istinaden Hazine adına tescil edilmiş taşınmaz malların zilyetleri yukarıdaki fıkrada yazılı şartların tahakkuku halinde tescil talep ve dava hakkını haizdirler.

Zilyetlik müddetinin hesabında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki zilyetlik süreleri de dikkate alınır.

Tescil ilamlarında ve kadastro tespitlerinde arzun altında bulunan madenlerin Devlete ait olduğu belirtilir.

3213 sayılı Maden Kanununun 4 üncü maddesi hükümleri saklıdır.

Tazminat hakkı

MADDE 3. — Bu Kanuna göre tespit ve tescil edilen taşınmaz malların sahipleri; madenler üzerinde herhangi bir hak iddia edemezler, işletme ve arama hakları yoktur, maden işletmeciliği sebebiyle meydana gelen zararlardan dolayı bir hak ve tazminat talep edemezler.

Madenleri işleten kurum veya tahsis sahiplerinin arama ve işletme hakları aynen devam eder, iş ve emniyet sahaları ile bu sahaların uzantısı içinde mevcut her türlü yeraltı ve yörtüstü tesisleri aynen muhafaza edilir. Bu Kanuna göre tespit ve tescil edilen taşınmaz malların sahipleri, mülkiyet hakkına dayanarak bu konularda bir hak ve tazminat iddiasında bulunamazlar.

Bu hususlar tapu sicilinin beyanlar hanesinde gösterilir.

Muhkem kaziye

MADDE 4. — Dahia önce açılan davalarda taşınmaz malın kömür havzasında bulunması nedeniyle mahkemelerce verilen tescil taleplerinin reddine dair kararlar muhkem kaziye teşkil etmez.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret
Komisyonu*

20.5.1986

*Esas No. : 1/759, 2/343, 2/329
Karar No. : 6*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Tasarısı (1/759)», «Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Teklifi (2/343)» ve «Zonguldak Milletvekili İsa Vardal'ın Ereğli Maden Havzasında Bulunan Taşınmazların Medenî Kanun Hükümlerine Göre İktisabına Dair Kanun Teklifi (2/329)»; Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katıldığı Komisyonumuzun 20.5.1984 Tarihli 6 ncı birleşiminde yaptığı toplantıda incelenip görüşüldü.

Komisyonumuz Tasarısı ve Tekliflerin birleştirilerek görüşülmesini karar altına almıştır.

Komisyonumuz Kanun Tasarısını görüşmelerinde esas almış olup ilgili maddelere gelindiğinde tasarı ile teklifler birlikte mütalaa edilmiştir.

Tasarı ve Tekliflerin üzerinde yapılan görüşmeler sırasında yukarıda belirtilen ilgili temsilcilerin izahatları dinlenip konu ile ilgili soruların cevaplandırılmasına müteakip Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesinde ise; Kömür Havzasında Tezkere-i Samiyeye'ye istinaden Hazine adına tescil edilmiş yerler bulunması ve bu yerlere yıllardır zilyet ve mutasarrıf bulunan hak sahiplerinin de haklarının zayi olmaması bakımından Hazine adına tescil edilen taşınmaz mallar üzerinde zilyet olanlar ile tescil dışı kalmış yerlerdeki hak sahipleri arasındaki eşitsizliğin giderilmesini sağlamak amacı ile Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun teklifininin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarı ve teklifler havalesi gereği Adalet Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkanvekili
Cevdet Karakurt
Diyarbakır

Sözcü
Mustafa Şahin
Kayseri

Üye
Kâzım İpek
Almasya

Üye
Kemal İğrek
Bursa

Üye
Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır

Üye
Kâmrân Karaman
Hatay

Üye
Nihat Harmancı
Konya

Üye
İsmet Turhangil
Manisa

Üye
Berati Erdoğan
Samsun

Üye
Mustafa Demir
Şanlıurfa

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/759, 2/329, 2/343

Karar No. : 20

22 . 5 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Tasarısı, Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu ve 3 arkadaşının; Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Teklifi, Zonguldak Milletvekili İsa Vardal'ın; Ereğli Maden Havzasında Bulunan Taşınmazların Medenî Kanun Hükmüne Göre İktisabına Dair Kanun Teklifi Adalet Bakanı Sayın Necat Eldem'in, Maliye Bakanlığı, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ve Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca birleştirilmek ve tasarı esas alınmak suretiyle incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 4, 5 ve 6 nci maddeleri aynen, Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun teklifinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri de 2 nci ve 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kuruluna onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Başkanvekili
Mehmet Onur
Kahramanmaraş

Sözcü
Mehmet Bağçeci
Yozgat

Üye
Ledin Barlas
Adana

Üye
Mustafa Uğur Ener
Kütahya

Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Mehmet Topaç
Uşak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile hudutları belirlenen ve 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla hudutları genişletilen taşkömürü havzası dahilinde kalan taşınmaz malların zilyetleri adına tesciline imkân sağlamaktır.

Tescil şartı

MADDE 2. — 17 Ocak 1326 (1910) tarih ve 289 sayılı Tezkere-i Samiyye ile hudutları belirlenen ve 5.2.1958 tarih ve 4/9925 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile hudutları genişletilen taşkömürü havzası dahilindeki taşınmaz mallar 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin, 28.6.1966 tarih ve 766 sayılı Tapulama Kanununun, 15.12.1934 tarih ve 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanununun taşınmaz mal mülkiyetinin iktisabına dair hükümleri dahilinde zilyetleri adına tespit ve tescil edilir.

Zilyetlik müddetinin hesabında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki zilyetlik süreleri de dikkate alınır.

Tescil ilamlarında ve kadastro tespitlerinde arzın altında bulunan madenlerin Devlete ait olduğu belirtilir.

3213 sayılı Maden Kanununun 4 üncü maddesi hükümleri saklıdır.

Tazminat hakkı

MADDE 3. — Bu Kanuna göre tespit ve tescil edilen taşınmaz malların sahipleri, madenler üzerinde herhangi bir hak iddia edemezler, işletme veya arama hakları yoktur. Madenleri işleten kurum veya tahsis sahiplerinin arama ve işletme hakları aynen devam eder. Taşınmaz mal sahipleri mülkiyet hakkına dayanarak bu konuda bir hak ve tazminat iddiasında bulunamazlar. Bu hususlar tapu sicilinin beyanlar hanesinde gösterilir.

Muhkem kaziye

MADDE 4. — Evvelce açılan davalarda taşınmaz malın kömür havzasında kalması nedeniyle verilen tescil taleplerinin reddine dair kararlar muhkem kaziye teşkil etmez.

**SANAYİ, TEKNOLOJİ VE TİCARET
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

**Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların
İktisabına Dair Kanun Tasarısı**

Amaç

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tescil şartı

MADDE 2. — Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun Teklifinin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tazminat hakkı

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muhkem kazıye

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların
İktisabına Dair Kanun Tasarısı**

Amaç

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tescil şartı

MADDE 2. — Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun teklifinin 2 nci maddesi, 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tazminat hakkı

MADDE 3. — Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu'nun teklifinin 3 üncü maddesi, 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Muhkem kazıye

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 . 4 . 1986

Başbakan
T. Özal

Devlet Bak. Başbakan Yar. V.
K. Oksay

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V.
İ. S. Giray

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu

(Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.